

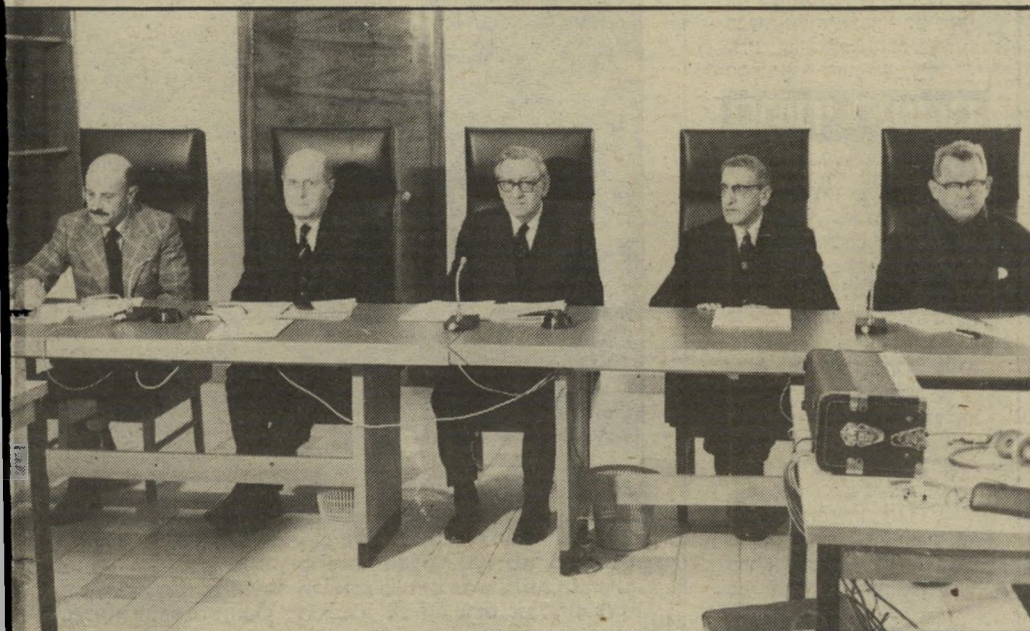
יהיה מי שיהיה ראש-הממשלה הבא – האם דרוש לו יועץ מיוחד לענייני מודיעין? הפרשן הצבאי של „העולם הזה” טוען: לא!

גולדה קבלת ההערכה

בגין דימוי מסולף

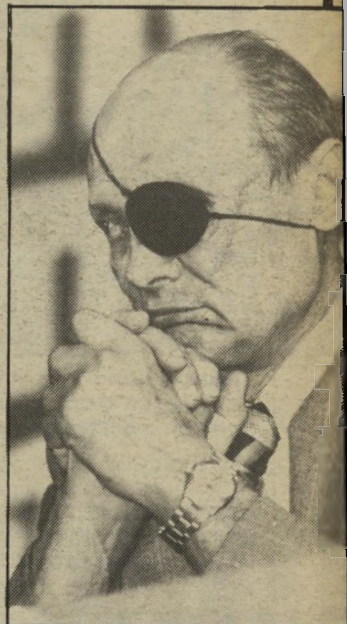

ועדת אגרנט: לסקוב, נבנצאל, אגרנט, לנדוי, ידן שני רעיונות עיקריים

יועץ

או

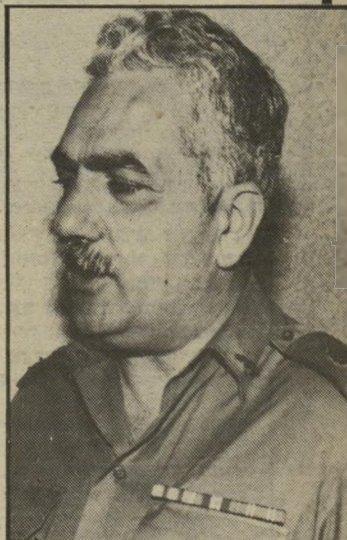
היועץ

דיין מישאלת-לב

אלעזר ויכוח בבוקר

שגיא סכנה בתוכנית

הכבודות הכרוכות בהכרות הכוננות ואת הבחירות הקרבות, קיבלו את ההערכה. ההמשך ידוע. לוא היה קיים גוף הערכתי עצמאי נוסף, נומר המוסד, שהיה מאמץ לעצמו קונספציה שונה מזו של אמ"ן והיה רואה את האפשרות למילחמה ב„סבירות גבוהה”, הרי, כמה חודשים לפני המילחמה, היתה הערכה כזו רק נותנת חיוק להחלטה על כוננות כחול-לבן, אשר הוכרזה גם בהיעדרה, ובניגוד להערכה היחידה הקיימת של אמ"ן, ומכיוון שכוננות זו הסתיימה בלא כלום, היה אמ"ן נתפס אז כמי שצדק והמוסד היה נתפס כמי שטעה. ובספטמבר שוב היה אמ"ן מעריך כי המילחמה היא ב„סבירות נמוכה” והמוסד היה מעריך „סבירות גבוהה”. האם היתה מתקבלת הערכת המוסד לנוכח מה שנתפס, בסיבוב הקודם, כהערכה נכונה של אמ"ן, בהקשר לכוננות כחול-לבן?

„לא מילחמה ולא שלום”

אשר לקונספציה של מקבלי ההחלטות בדרג הפוליטי, שבוט (המשך בעמוד 56)

ביסיון האמריקאים במילחמת ויאטנאם וטיפולם בקובה ובאיראן הוכיחו כי מערכת הערכה מודיעינית פלוראליסטית אינה מונעת טעויות ומישגים חמורים והרייגורל. וזה בניגוד למסקנה שהפכה נחלת רבים אחרי מילחמת יום-הכיפורים. כי דימויים סטראוטיפיים ומעוותים של המציאות, יחד עם מערכת של עקרונות נוקשים, המתובלת במישד אלול-לב בקרב הדרג הפוליטי המחליט, יכולים לרוקן מתוכנן את מערך המודיעין וקבלת-ההחלטות היעיל ביותר. אין צורך להרחיק עד אמריקה כדי להגיע למסקנה זו. מספיק לשאול אם קיומה של מערכת הערכה פלוראליסטית, לפני מילחמת יום-הכיפורים, היה מונע את ההפתעה. כיצד היו מקבלי ההחלטות פועלים במצב שבו יש פלוראליזם הערכתי, על רקע מה שידוע על מעשיהם ופעולותיהם במציאות.

מי צדק, ומי טעה?

כמה חודשים לפני המילחמה נתהוותה מתיחות לאורך הגבולות עקב פעילות חריגה של צבאות האוייב. הערכת אמ"ן, שנמסרה לדרג המחליט, גולדה מאיר, משה דיין, דוד אלעזר, טעה כי מילחמה היא ב„סבירות נמוכה”. הערכה זו נבעה, במידה רבה, מן הקונספציה שאימץ לעצמו אמ"ן, ואשר לא היתה, אלא השתקפותה הצבאית של הקונספציה הפוליטית, שבמידה לא מועטה חילחלה אל הדרג הצבאי מן הדרג הפוליטי. החליט אד למרות הערכת אמ"ן, החליט

מאת

רוני שפיגל

הדרג הפוליטי להכניס את צה"ל לכוננות שהוכרזה תחת כנפי הצופן „כחול-לבן”. כאשר עברו שנועות אחרים ולא אירע מאומה, בוטלה הכוננות.

לקראת סוף ספטמבר שוב התהווה מצב מתיחות בגבולות. במצריים נערך תרגיל גדול ובסוריה תוגבר הקו ונוצרה מתיחות רבה בעיקבות הפלת המיגים באמצע החודש. ושוב פסק המודיעין כי המילחמה היא ב„סבירות נמוכה”. מקבלי ההחלטות, בוזכרם את הערכתו הקודמת של אמ"ן, את ההוצאות